

1 Melyek a polgári ügyekben alkalmazott határidők típusai?

A) Az alanyi anyagi jogok bírósági úton való érvényesítéséhez való jog gyakorlását jogszabályban meghatározott elévülési és jogvesztő határidők (naptári időben meghatározott határidők) szabályozzák.

Az elévülési idő az alanyi jog jogosultjának olyan inaktív időszaka, amelynek lejártával a jogosult elveszíti ezen jog törvényes úton való érvényesítésének lehetőségét. Az elévülési idő lejártá nem magát az anyagi jogot, hanem az ahhoz kapcsolódó keresetindításhoz és végrehajtáshoz való jogot szünteti meg, a jogot természetes joggá (bírósági úton nem érvényesíthető anyagi jog) átalakítva. Az elévülést nem hivatalból, hanem kizárólag az adósnak a hatáskörrel rendelkező bíróság vagy végrehajtó előtt emelt kifogása alapján veszik figyelembe.

Az elévülési idők időtartamát, megszakadását és nyugvását a kötelezettségekről és a szerződésekről szóló törvény (ZZD) szabályozza. Az általános ötéves elévülési idő alkalmazandó minden különös határidő nélküli követelésre. (a ZZD 110. cikke)

Hároméves elévülési idő a követelések három csoportjára alkalmazandó (a ZZD 111. cikke):

az olyan javadalmazással kapcsolatos követelések, amelyekre nincsen más elévülési idő meghatározva

a nem teljesített szerződésekből eredő kártérítéssel és kártalanítással kapcsolatos követelések

bérleti díjjal, kamatokkal és egyéb időszakos fizetésekkel kapcsolatos követelések, mint például a hő- és villamosenergia szolgáltatók követelései, függetlenül az összeg esetleges időszakos változásaitól. A banki kölcsönszerződések alapján visszafizetendő törlesztőrészek ugyanakkor nem az időszakos kifizetések jellemzőivel rendelkeznek, és a rendes elévülési határidő vonatkozik rájuk.

Hároméves elévülési idő alkalmazandó az olyan szerződések törvény szerinti érvénytelenségének megállapítása iránti kérelem benyújtásához való jogra, amelyek tévedés, megtévesztés vagy fenyegetés hatására jöttek létre, illetve amelyeket cselekvőképtelen személy vagy az ilyen személyt képviselő, a vonatkozó követelményeket nem teljesítő személy kötött.

Egyéves elévülési idő alkalmazandó az olyan szerződések törvény szerinti érvénytelensége megállapításának kezdeményezéséhez való jogra, amelyeket rendkívüli szükséghelyzet miatt vagy nyilvánvalóan kedvezőtlen feltétellel kötöttek (a ZZD 33. cikke).

Hat hónapos elévülési idő alkalmazandó az ingó dolgok adásvételével kapcsolatos hibákkal vagy a gyártási szerződésben foglalt kivitelezési hibákkal összefüggő követelésekre, kivéve az építési munkákat, amelyeknél a követelés az általános öt év után évül el (a ZZD 265. cikke).

Kétéves elévülési idő alkalmazandó a végrehajtási eljárásban. Ha a hitelező a megindított végrehajtási ügyben két évig nem kéri a végrehajtási cselekmények elvégzését, a végrehajtási eljárást a GPK 433. cikke (1) bekezdésének 8. pontja ex lege alapján megszüntetik, és az új elévülési idő a legutóbbi érvényes végrehajtási cselekmény elvégzésétől kezdődik újra.

Az elévülési idő a keresetindításhoz való jog keletkezésének és gyakorolhatóságának időpontjában kezdődik, amely az érintett anyagi jog jellegétől függ. Ez lehet az az időpont, amikor a szerződéses kötelezettség esedékessé válik, a károkozó cselekmény elkövetésének időpontja, a jogellenes kár/azzal egy tekintet alá eső cselekmény okozója azonosításának időpontja, vagy hibákkal kapcsolatos követelésnél a dolog átadásának az időpontja, stb.

Az elévülési idő a felek megállapodása alapján nem rövidíthető vagy hosszabbítható meg.

Az elévülési idő ugyanakkor felfüggeszthető vagy megszakítható.

Az elévülési idő megszakad a ZZD 115. cikkében taxatív felsorolt esetekben:

gyermek és szülő között, amennyiben az utóbbi szülői felügyeleti jogait gyakorolja;

a gondnokság vagy gyámság alá helyezett személy és a gondnokaik vagy gyámjaik között, ameddig a gondnokság vagy gyámság fennáll; házastársak között;

olyan személyek követelései esetén, akiknek tulajdona jogszabály vagy bírósági rendelkezés alapján hatósági eljárás tárgya, a hatósággal szemben a hatósági eljárás alatt;

jogi személyek ügyvezetőikkel szembeni kártérítési követelései esetén, amíg az ügyvezetők hivatalban állnak;

a kiskorúak és korlátozott cselekvőképességgel rendelkező személyek követelései esetén a törvényes képviselőjük vagy gyámjuk távolléte idején, valamint 6 hónappal az ilyen személy kinevezése után vagy a cselekvőképtelenség megszűnése után;

a követeléssel kapcsolatos eljárás időtartama alatt.

Ezekben az esetekben a fél időlegesen és jogszerűen nem érvényesítheti keresetindításhoz való jogát. A nyugvásig eltelt elévülési idő érvényben marad és tovább folytatódik a nyugvást előidéző körülmény megszűnése után.

Az elévülési idő az alábbi esetekben nyugszik:

a tartozásnak a kötelezett részéről történő elismerése esetén

követelés vagy kifogás érvényesítése, valamint megegyezésre irányuló kérelem esetén; mindazonáltal amennyiben a követelésnek vagy kifogásnak nem adnak helyt, az elévülési időt úgy kell tekinteni, mintha nem szakadt volna meg

a követelésnek a fizetésképtelenségi eljárásban történő érvényesítésével végrehajtási cselekmények foganatosításával.

Ezekben az esetekben az az idő, amely a keresetindításhoz való jog keletkezésének időpontjától az elévülési idő nyugvásáig eltelt, elveszti jogi relevanciáját, és új elévülési idő kezdődik. Amennyiben a nyugvásra követelés vagy kifogás érvényesítése adott okot, a törvény egy másik fontos következményt is megállapít: a nyugvás után újrakezdődő új elévülési idő mindig öt év.

A jogvesztő határidő az, amelynek lejártá magát az anyagi jogot szünteti meg. Ezek a határidők az anyagi jog keletkezésének, nem pedig a keresetindításhoz való jog keletkezésének időpontjában kezdődnek.

A jogvesztő határidők nem szakadhatnak meg és nyugodhatnak úgy, mint az elévülési idők.

Ezeket a bíróság vagy a végrehajtó hivatalból veszi figyelembe, ami azt jelenti, hogy érvényesítésükhöz nem szükséges az adós kifogása. A jogvesztő határidő lejártá miatt a kereset elfogadhatatlan, míg az elévülési határidő lejártá (amennyiben kifogást emeltek a keresettel szemben) megalapozatlanná teszi a keresetet.

E jogvesztő határidők az alábbiakat foglalják magukban: az a három hónapos időszak, amely alatt a zálogjogosult vagy jelzálogjogosult kifogásolhatja, hogy a biztosítási díjat nem részükre, hanem a dolog tulajdonosa részére fizették meg; az a két hónapos időszak, amely alatt a tulajdonostárs a közös tulajdon tárgyának értékesítésével kapcsolatos követelését érvényesítheti, amennyiben a másik tulajdonostárs harmadik személy részére értékesítette a tulajdonrészét; az ajándék visszakövetelésének érvényesítésére szolgáló egyéves időszak, stb.

B) A követelések érvényesítésére irányuló eljárások – ideértve a végrehajtási eljárásokat is – során a felek és a bíróság által teljesítendő meghatározott eljárási cselekmények végrehajtásának határidejét a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv (GPK) szabályozza. A fizetéseképtelenségi eljárásokban végrehajtandó eljárási cselekmények teljesítésére vonatkozó határidőket a kereskedelmi törvény (TZ), illetve a bankok fizetéseképtelensége esetén a bankok fizetéseképtelenségéről szóló törvény (ZBN), továbbá más különös törvények szabályozzák.

A határidő felek általi elmulasztása az érintett eljárási cselekmény elvégzésére vonatkozó jogosultság elenyészését eredményezi. Amennyiben a bíróság mulasztja el az eljárási határidőt, ez nem képezi akadályát az eljárási cselekmény későbbi elvégzésének, amennyiben az még teljesíthető. A bíróságok tekintetében megállapított határidők csupán jelzésértékűek.

A felek által elvégzendő eljárási cselekményekre meghatározott határidőket jogszabály vagy bíróság írja elő.

A jogszabály által meghatározott határidők (törvényes határidők) közé tartoznak:

a keresetlevél hiányosságainak pótlására megállapított határidő (a féllel való közléstől számított egy hét a GPK 129. cikkének (2) bekezdése alapján, de a bíróság hosszabb határidőt is megállapíthat)

az alperes követelésére adott válasz előterjesztésére, a bizonyítékok meghatározására, a keresetlevélben megjelölt bizonyítékok hitelességének vitatására, a viszontkereset előterjesztésére, a harmadik személyek (egyéb perbeli személyek) alperes általi perbehívására és a velük szembeni keresetindításra, valamint a bíróság által az eljárások figyelembevételére megállapított eljárással szembeni kifogás benyújtására megállapított határidő. A határidő a keresetlevél másolatának az alperessel való közlésétől kezdődik, az időtartama pedig egy hónap vagy két hét attól függően, hogy az eljárás általános eljárás, vagy a kereskedelmi jogviták vizsgálatára irányuló, különleges követelések eljárása szerint zajlik (a GPK 131. és 367. cikke)

kereskedelmi jogvitákban a felperes keresetkiterjesztésének előterjesztésére megállapított határidő – az alperes válaszában kézhezvételétől számított két hét (a GPK 372. cikke)

kereskedelmi jogvitákban a keresetkiterjesztésre adandó alperesi válasz előterjesztésére megállapított határidő – a keresetkiterjesztés kézhezvételétől számított két hét (a GPK 373. cikke)

a bíróság által kihirdetett ítélet elleni fellebbezés benyújtására megállapított határidő – az ítélet féllel való közlésétől számított két hét (a GPK 259. cikke)

a fellebbezésre adandó válasznak és a csatlakozó fellebbezésnek az ellenérdekű fél által történő előterjesztésére megállapított határidő – a fellebbezés másolatának kézhezvételétől számított két hét (a GPK 263. cikke)

a bíróság ítéleteivel szembeni felülvizsgálati kérelem előterjesztésére megállapított határidő – az ítélet féllel való közlésétől számított egy hónap (a GPK 283. cikke)

a bíróság ítéleteivel szembeni fellebbezés benyújtására megállapított határidő – a féllel való közléstől számított egy hét, illetve amennyiben azokat a fél jelenlétében tartott bírósági tárgyaláson hirdették ki, a határidő a tárgyalás napjától kezdődik (a GPK 275. cikke)

a végrehajtható határozat megsemmisítésére irányuló kérelem előterjesztésére megállapított határidő – a megsemmisítés okának felmerülésétől számított három hónap (a GPK 305. cikke)

az a határidő, amelyen belül a fél kérheti a bíróságtól az eljárás megszüntetését – a megszüntetés okának felmerülését vagy az erről való tudomásszerzést követő első tárgyalás (a GPK 23. cikke)

az a határidő, amelyen belül a fél a kizárólagos hatáskör hiányára vonatkozó kifogását előterjesztheti – a másodfokú eljárás befejezéséig (a GPK 119. cikke)

az a határidő, amelyen belül a fél az ingatlan fekvése szerinti illetékesség hiányára vonatkozó kifogását előterjesztheti – az elsőfokú bírósági eljárás során lefolytatandó vizsgálat befejezéséig (a GPK 119. cikke), az illetékességi szabályok megszegésének minden más esetben csak az alperes terjeszthet elő kifogást a kérelemre adandó válasz benyújtására megállapított határidőn belül (a GPK 119. cikke). Fogyasztói keresetek és a sérülést szenvedett személyek által a biztosító, a garanciaalap és a bolgár gépjárműbiztosítók nemzeti irodája ellen indított keresetek esetén a bíróság hivatalból vizsgálja az illetékességet az első bírósági tárgyalás berekesztéséig

az a határidő, amelyen belül a felperes az alperes hozzájárulása nélkül visszavonhatja a keresetét – az első bírósági tárgyalás berekesztéséig (a GPK 232. cikke)

az a határidő, amelyen belül a fél kiegészítő kérelmet terjeszthet elő – a felperes esetén az első tárgyaláson, valamint a keresetlevélre adandó alperesi válasz benyújtására megállapított határidőn belül (a GPK 212. cikke)

valamely okirat valódiságának megtámadására megállapított határidő – legkésőbb az azon eljárási cselekményre adandó válasszal együtt, amellyel azt előterjesztették, illetve amennyiben azt a keresetlevéllel együtt terjesztették elő, az alperesnek azt az írásbeli válasziratában kell vitatnia (a GPK 193. cikke)

a fizetési meghagyással szembeni ellentmondás előterjesztésére megállapított határidő – a meghagyás közlésétől számított két hét (a GPK 414. cikke)

a fizetési meghagyás kibocsátásának elutasításával szembeni fellebbezés benyújtására megállapított határidő – a kérelmező értesítésétől számított egy hét (a GPK 413. cikke)

a végrehajtási intézkedést elrendelő végzéssel szembeni fellebbezés benyújtására megállapított határidő – két hét, amely az elrendelő határozatnak a végrehajtást kérővel való közlésétől, illetve az önkéntes teljesítésre szóló felhívás alperessel való közlésétől kezdődik (a GPK 407. cikke)

a végrehajtási eljárásokban az adós önkéntes teljesítésére megállapított határidő – a felhívás végrehajtó általi közlésétől számított két hét (a GPK 428. cikke)

a végrehajtó cselekményeivel szembeni fellebbezés benyújtására megállapított határidő – a cselekmény teljesítésétől, illetve amennyiben a fél jelen volt a cselekmény elvégzésénél, vagy szabályszerűen idézve volt arra, valamint egyéb esetekben az értesítés napjától számított egy hét (a GPK 436. cikke)

a követelés fizetéseképtelenségi eljárásokban történő előterjesztésére megállapított határidő – a fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat

cégnyilvántartásban való bejegyzésétől számított egy hónapon, illetőleg három hónapon belül (a TZ 685. és 688. cikke)

a fizetéseképtelenség helyreállítására irányuló terv végrehajtására megállapított határidő – a bíróságnak az elfogadott követelések jegyzékét jóváhagyó ítéletének cégjegyzékbe való bejegyzésétől számított egy hónapon belül (a TZ 696. cikke).

az elfogadott követelések jegyzéke elleni kifogás előterjesztésére megállapított határidő – a jegyzék cégnyilvántartásban való nyilvánosságra hozatalától számított hét napon belül (a TZ 690. cikke)

a felszámoló által készített elosztási beszámolóval szembeni kifogás előterjesztésére megállapított határidő – a beszámoló cégnyilvántartásba való bejegyzésétől számított tizennégy napos időtartam (a TZ 727. cikke)

a vonatkozó eljárási cselekmények elvégzésének jogvesztő határidejét más különös törvények is szabályozzák, amelyeket nem lehet kimerítően felsorolni: a kereskedőkre vonatkozó stabilizációs eljárására vonatkozó TZ, a ZBN, a biztosítási kódex stb.

A bíróság által meghatározott határidők közé tartoznak:

a bizonyítékok beszerzésére vonatkozó határidő (a GPK 157. cikke)

a bizonyítékok beszerzéséhez (a tanúk idézéséhez, a szakértő díjának megfizetéséhez, stb.) szükséges költségek megtérítésére megállapított határidő – a GPK 160. cikke)

a fél által elvégzett eljárási cselekmények hiányosságainak orvosolására megállapított határidő (a GPK 101. cikke)

a cselekményre vonatkozó nyilatkozat benyújtásának határideje, amely általában hosszabb, mint egy hét.

A határidők két csoportba is oszthatók aszerint, hogy meghosszabbíthatók a bíróság által, vagy pedig e lehetőség kizárt. A bíróság által megállapított valamennyi határidő meghosszabbítható. A fellebbezés és a végrehajtható határozat visszavonása iránti kérelem benyújtásának határideje nem hosszabbítható meg: a GPK 63. cikkének (3) bekezdése.

2 Az 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom rendelet szerinti munkaszüneti napok listája

A nemzeti ünnepek közé tartozik:

január 1. – újév napja;

március 3. – felszabadulás napja – nemzeti ünnep;

május 1. – munka ünnepe;

május 6. – Szent György napja, a bátorság és a bolgár hadsereg napja;

május 24. – a bolgár közművelődés, a bolgár kultúra és a szláv írásbeliség ünnepe;

szeptember 6. – Bulgária egyesítésének napja;

szeptember 22. – függetlenség napja;

november 1. – nemzeti felkelők napja; munkaszüneti nap valamennyi oktatási intézményben és munkanap valamennyi más jogi szervezetnél;

december 24. – szenteste, december 25. és 26. – Karácsony;

nagypéntek, nagyszombat és húsvétvasárnap – két nap (vasárnap és hétfő), amelyeket az érintett évben ünnepként kijelölnek.

A miniszteri tanács az év során mindössze egyetlen alkalommal más napokat is nemzeti ünnepé, meghatározott szakmák ünneplésének napjává, valamint munkaszüneti nappá nyilváníthat.

3 Melyek a különböző polgári eljárásokban alkalmazott határidőkre vonatkozó általános szabályok?

A követelések érvényesítésére irányuló eljárás – ideértve a végrehajtási eljárásokat is – során a felek és a bíróság által elvégzendő eljárási cselekmények határidejére vonatkozó általános szabályokról a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv (GPK) rendelkezik. Számos különös törvény határoz meg jogvesztő határidőket az eljárási jogok gyakorlására, pl. a TZ 74. cikke, a kereskedelmi nyilvántartásról és a nonprofit jogi személyek nyilvántartásáról szóló törvény (ZTRRYLNT) 19. és 25. cikke, stb. A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv „Határidők és határidők meghosszabbítása” című hetedik fejezetében meghatározott általános szabályokra vonatkozó általános információk a 4., 5. és 6. kérdésre adott válaszokban található.

Az elévülési időkre vonatkozó általános szabályokat a kötelezettségekről és a szerződésekről szóló törvény 110. és azt követő cikkei szabályozzák. Lásd a 1. kérdést.

A szerződéses jogviszonyokból eredő kötelezettségek teljesítésére előírt határidőkre vonatkozó általános szabályokat a kötelezettségekről és a szerződésekről szóló törvény 69-72. cikkei tartalmazzák.

Az eljárási jogban (a GPK 61., 229. és 432. cikke) meghatározott előfeltételek fennállása esetén a megállapított eljárási határidők nem folynak, amely esetekben a határidők folyásának megszűnése az eljárás felfüggesztését előidéző eseménytől kezdődik. Az eljárást felfüggesztik, ha annak folyamatos lefolyása akadályba ütközik, és amíg ezt nem szüntetik meg, az eljárási cselekmények végrehajtása a kereset biztosítása kivételével elfogadhatatlan. Miután az akadályt megszüntették (például egyik fél meghal, gondnokot kell kirendelni, alapul szolgáló eljárás áll fenn stb.), az eljárást folytatják, és a felfüggesztés előtt tett valamennyi intézkedés továbbra is érvényes marad.

A különös törvények más olyan határidőket is megállapítanak, amelyek rövidebbek, mint a rendes elévülési idő.

4 Amennyiben egy nyilatkozatot vagy eljárási cselekményt határidőn belül kell megtenni, mi a határidő kezdő időpontja?

Az a kezdő időpont, amelytől a valamely eljárási cselekmény megtételére előírt határidő elkezdődik, általában az a nap, amelyen a felet e cselekmény elvégzésének szükségességéről tájékoztatják, vagy megfelelően értesítik a bíróság azon kihirdetett határozatáról, amely ellen kifogás terjeszthető elő.

a keresetlevél hiányosságainak orvoslására előírt határidő azon a napon kezdődik, amelyen a bíróság által kért hiánypótlásról értesítik a felet.

a keresetlevéllel szembeni írásbeli válasz alperes általi előterjesztésére megállapított határidő a keresetlevél másolatának és az ahhoz tartozó bizonyítékok kézhezvételével kezdődik, továbbá a bíróság által az alperes részére megküldött másolatokat tartalmazó értesítésnek tartalmaznia kell a válasz előterjesztésére megadott határidőt, valamint a válaszadás elmulasztásának következményeit.

az ítélettel szembeni fellebbezés benyújtására előírt határidő az ítéletnek a fél részére való kézbesítésének napjától kezdődik.

az olyan ítélettel szembeni, fellebbezés benyújtására előírt határidő, amelyet „gyorsított eljárásban” (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv harmadik részének 25. fejezete) hoztak, azon a napon kezdődik, amelyen a bíróság az ítélete nyilvánosságra hozataláról rendelkezett.

az ítélettel szembeni fellebbezés benyújtására előírt határidő az ítéletnek a féllel való közlésének napján kezdődik, ha pedig a fél jelenlétében tartott tárgyaláson hirdették ki az ítéletet, akkor a tárgyalás napjától.

a végrehajtó cselekményeivel szembeni fellebbezést a cselekmény elvégzésétől számított egyhetes időtartamon belül kell előterjeszteni, amennyiben a fél jelen volt a cselekmény elvégzésénél, vagy szabályszerűen idézve volt arra, illetve egyéb esetekben az értesítés napjától számítva.

a felszámolási eljárásokra vonatkozó határidők a felszámoló érintett eljárási cselekménye (például az elfogadott hitelezői követelések jegyzékének lezárása) nyilvánosságra hozatalának napján vagy pedig a bíróság által a cégnyilvántartásban végrehajtott cselekmény napján kezdődik.

Bizonyos határidők az igényérvényesítés kezdeményezésének időpontjától kezdődnek, amennyiben a törvény csak a teljesítésükre előírt végső határidőről rendelkezik.

Például:

a felperes megváltoztathatja keresetének alapját vagy tartalmát, illetve az ügy első tárgyalásának berekesztéséig az alperes hozzájárulása nélkül visszavonhatja a keresetét,

a hagyaték felosztására irányuló eljárásban az első tárgyalásig előterjesztett írásbeli kérelmével valamennyi örökös kérheti a hagyaték további vagyonelemmel való kiegészítését.

5 A határidő kezdő időpontját érintheti vagy módosíthatja-e az okiratok továbbításának vagy kézbesítésének módja (végrehajtó vagy postai szolgáltatás útján történő személyes kézbesítés)?

A határidő a fél értesítésének időpontjától kezdődik. Az az időpont, amikor a félnek szóló értesítést megfelelően közöltnek kell tekinteni, az értesítés módjától függően különbözőképpen is meghatározható. A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv „Értesítések és idézések” című VI. fejezete rendelkezik a feleknek kézbesítendő értesítések és idézések szabályairól, illetve arról az időpontról, amikor az értesítést megfelelően kézbesítettnek kell tekinteni.

Amennyiben az értesítést személyesen a címzettnek vagy képviselőjének, illetve más olyan személynek kézbesítik, aki az adott címen lakik vagy dolgozik, az idézésnek tartalmaznia kell az időpontot, amikor a személy az értesítést átvette, függetlenül attól, hogy azt bírósági alkalmazott vagy postai szolgáltató kézbesítette. Az érintett eljárási cselekményre meghatározott határidő ettől az időponttól kezdődik.

Az értesítéseket a fél által megadott e-mail címre is meg lehet küldeni. A különös információs rendszerbe való beérkezéssel ezeket kézbesítettnek kell tekinteni.

Jogszámban meghatározott feltételek esetén (például amennyiben a fél az ügyben megadott címét a bíróság értesítése nélkül változtatta meg) a bíróság elrendelheti a kézbesítést az értesítés ügyszámú csatolásával, ebben az esetben a határidő a hozzacsatolás időpontjában kezdődik. Ez a kézbesítés helyébe lépő intézkedés, amelyet akkor alkalmaznak, ha az előírt eljárási kötelezettségeket nem teljesítik.

Amennyiben az alperes nem található az állandó lakcímén, és más személy sem veszi át az értesítést, a kézbesítőnek az ajtóra vagy a postaládára egy arról szóló tájékoztatást kell rögzítenie, hogy az iratok megtalálhatók a bíróság hivatalában, és az értesítéstől számított két héten belül átvehető. Ebben az esetben – amennyiben az alperes nem veszi át őket –, az értesítést és a kapcsolódó iratokat az átvételre előírt határidő lejártával kézbesítettnek kell tekinteni.

A kézbesítés helyébe lépő intézkedés ebben az esetben annak következménye, hogy a természetes személy nem teljesíti azon adminisztratív kötelezettségét, amely szerint meg kell adnia azt az állandó és jelenlegi címét, ahol várhatóan megtalálható.

Az értesítéseket azon kereskedők és jogi személyek részére kézbesítik, akiket vagy amelyeket a megfelelő nyilvántartásba iktattak a nyilvántartásban megadott utolsó címmel. Ha nem létezik iroda az adott címen, és nem található a vállalkozás cégtáblája, azaz okkal feltételezhető, hogy a személy elköltözött e címről, az összes értesítést az ügy irataihoz csatolják, és azokat megfelelően kézbesítettnek tekintik: a GPK 50. cikkének (2) bekezdése. Ha a kereskedő a nyilvántartásba bejegyzett címen található, azonban a kézbesítő nem jut be az irodába, vagy nem talál olyan személyt, aki átvénné az értesítést, a kézbesítő értesítést tűz ki, és ha az iratokat az ezen értesítéstől számított két héten belül nem veszik át, azokat kézbesítettnek kell tekinteni (kézbesítés helyébe lépő intézkedés).

6 Ha a határidő számításának kezdete egy esemény bekövetkezéséhez kötődik, akkor a határidő számításakor figyelembe veszik-e az esemény bekövetkezésének napját?

A határidőt évek, hetek és napok szerint kell számítani. A napokban megállapított határidőt a határidő kezdőnapját követő naptól kell számítani és az az utolsó nap végén jár le. Például amennyiben a felet hét napon belüli a keresetlevele hiányosságainak orvoslására hívják fel, és az értesítést június 1-jén kézbesítik, ez az a nap, amikor a határidő kezdődik, de a számítása a következő naptári napon, június 2-án kezdődik, és a határidő június 8-án jár le.

7 Ha a határidő napokban van kifejezve, akkor a feltüntetett napok száma naptári napokat vagy munkanapokat jelöl?

A határidőt naptári napok szerint kell számítani. Ha azonban a határidő munkaszüneti napon (hétfőn vagy ünnepnapon) jár le, úgy tekintik, hogy a határidő a munkaszüneti napot követő első munkanapon jár le.

8 Ha a határidő hetekben, hónapokban vagy években van kifejezve?

A hetekben megállapított határidő az utolsó hét megfelelő napján jár le. Például amennyiben a felet egy héten belül a keresetlevele hiányosságainak orvoslására hívják fel, és az ezzel kapcsolatos értesítést pénteken közlik vele, a határidő ezen a napon kezdődik, és a következő hét péntekén jár le.

A hónapokban megállapított határidő az utolsó hónap megfelelő sorszámú napján jár le, ha pedig ez a nap az utolsó hónapban hiányzik, akkor a hónap utolsó napján.

Az években megállapított határidő az utolsó év megfelelő napján jár le, ha pedig ez a nap az utolsó évben hiányzik, akkor az utolsó napján.

9 Mikor jár le a hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő?

Lásd a 8. kérdésre adott választ.

10 Ha a határidő szombaton, vasárnap vagy állami ünnepnapon, illetve munkaszüneti napon jár le, meghosszabbodik-e a következő munkanapig?

Ha a határidő lejártá munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő első munkanapon jár le.

11 Vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén meghosszabbodnak a határidők? Milyen feltételek mellett lehet hivatkozni az ilyen meghosszabbodásra?

Csak az ítéletek és végzések elleni fellebbezés, a végrehajtható ítélet megsemmisítésére irányuló kérelem előterjesztésére, illetve a fizetési meghagyás elleni ellentmondás előterjesztésére előírt határidőt nem hosszabbíthatja meg a bíróság.

Fontos okból a bíróság az érintett fél határidő lejártát megelőzően előterjesztett kérelmére bármely más jogszabály és bíróság által meghatározott határidőt meghosszabbíthat (a GPK 63. cikke). Az újonnan megállapított határidő nem lehet rövidebb, mint amilyen az eredeti volt. Az újonnan megállapított határidő az eredeti határidő lejártától kezdődik. A határidő meghosszabbításáról (és az ilyen meghosszabbítás elutasításáról) nem értesítik a felet, akinek ezért aktívan követnie kell a bíróság tevékenységét.

12 Melyek a fellebbezési határidők?

A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv a polgári és kereskedelmi ügyekben az ítéletek és végzések elleni fellebbezés általános szabályairól rendelkezik annak előírásával, hogy:

a bíróság által kihirdetett ítéletekkel szembeni fellebbezés benyújtására rendelkezésre álló idő az ítéletnek a fél részére való kézbesítésétől számított két hét a bíróság által kihirdetett ítéletekkel szembeni felülvizsgálati kérelem benyújtására rendelkezésre álló idő az ítéletnek a fél részére való kézbesítésétől számított egy hónap

a bíróság által kihirdetett ítéletekkel szembeni fellebbezés benyújtására rendelkezésre álló idő az ítéletnek a féllel való közlésétől, illetve amennyiben azok kihirdetésére a fél jelenlétében tartott bírósági tárgyaláson került sor, úgy a tárgyalás napjától számított egy hét.

Ezen általános szabályoktól való eltérést kizárólag jogszabály írhat elő az adott eljárás sajátosságaira tekintettel. Ilyen eltérések vonatkoznak az alábbiakra: a fizetésképtelenségi eljárás megindítására irányuló azon határozatok, amelyekkel szemben a cégnyilvántartásba való bejegyzésüktől számított hét napon belül fellebbezés nyújtható be;

a fizetésképtelenségi eljárás megindítására irányuló kérelmet elutasító azon határozatok, amelyekkel szemben a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv szerinti értesítés napjától számított hét napon belül fellebbezés nyújtható be;

a közös tulajdon megszüntetésére irányuló perben hozott határozat, amelyben a bíróság a tulajdonostárs fennálló követeléséről dönt, amelyben az oszthatatlan ingatlan árverésre bocsátásáról dönt, amelyben az oszthatatlan ingatlan egyik tulajdonostárs tulajdonába adásáról dönt, illetve amelyben a közös tulajdon megosztásáról szóló végleges jegyzőkönyv nyilvánosságra hozataláról dönt, a legutolsó határozattal szembeni fellebbezés benyújtására megállapított határidőn belül közös panasszal megtámadható

a fél távollétében meghozott határozat fellebbezéssel nem támadható meg, de az a fél, akivel szemben a döntést hozták, a határozat részére való kézbesítésétől számított egy hónapon belül kérheti a fellebbezési bíróságtól a határozat megsemmisítését abban az esetben, ha nem tudott részt venni az eljárásban

a házasság közös megegyezéssel történő felbontását kimondó határozattal szemben nincs helye fellebbezésnek,

vannak más olyan helyzetek is, amelyek esetén szabályozták az ítélettel szembeni fellebbezés benyújtásának határidejét: valamely politikai pártba való belépésről szóló határozattal szemben például hét napon belül nyújtható be fellebbezés.

13 Módosíthatják-e a bíróságok a határidőket (különösen a személyes megjelenésre vonatkozó határidőket), vagy kifizethetnek-e hatámpot a megjelenésre?

A bíróságokra nézve nincs előírás az általuk vagy jogszabályban meghatározott határidők rövidítésére vonatkozóan, csupán olyan előírás létezik, amely szerint a felek kérelmére meghosszabbíthatják a határidőket. Csak az ítéletekkel és végzésekkel szembeni fellebbezés, a végrehajtható ítélet

megsemmisítésére irányuló kérelem előterjesztésére, illetve a fizetési meghagyás elleni ellentmondás előterjesztésére előírt határidőt nem hosszabbíthatja meg a bíróság.

Ugyanakkor nincs akadálya annak, hogy a bíróság – akár hivatalból, akár a felek egyikének kérelmére – megváltoztassa a tárgyalás napját annak egy korábbi vagy későbbi dátumra történő módosításával, ha azt fontos körülmények indokolják. Mindazonáltal ezekben az esetekben a bíróság köteles a feleket az új határról értesíteni, és az értesítést legkésőbb a tárgyalás napját megelőző egy héten belül kézbesíteni kell.

14 Ha tartózkodási helyére tekintettel a fél hivatkozhatna a határidő meghosszabbodására, és az őt érintő cselekményről olyan helyen értesítik, ahol a tartózkodási hellyel rendelkező személyek nem hivatkozhatnak az ilyen meghosszabbodásra, ez a személy elveszíti-e az ilyen határidőre való hivatkozás jogát?

A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv eljárási szabályait, ideértve a határidő meghosszabbítására vonatkozókat is, tartózkodási helyüktől függetlenül az eljárás valamennyi résztvevőjére alkalmazni kell.

15 Melyek a határidők elmulasztásának következményei?

A határidő lejártát követően elvégzett eljárási cselekményeket főszabály szerint a bíróság nem veszi figyelembe. E szabály mellett a GPK kifejezetten előírja, hogy amennyiben a keresetlevél hiányosságait nem orvosolják határidőn belül, azt el kell utasítani; amennyiben a fellebbezést, a semmisségi kifogást vagy a végrehajtható okirattal szembeni panaszt a határidő lejártát követően terjesztik elő, azokat mint elkésettet el kell utasítani; amennyiben a fél elmulasztja határidőn belül a rendelkezésre álló bizonyítékok benyújtását, azt az ügyben nem lehet elfogadni, kivéve ha a mulasztás előre nem látható körülmények következménye. Az eljárási határidők be nem tartása kizárja azon jogok gyakorlását, amelyekre vonatkozóan e határidőket előírták.

16 A határidő lejártá esetén milyen jogorvoslati eszközök állnak a mulasztó fél rendelkezésére?

A jogszabály vagy bíróság által megállapított határidőt elmulasztó fél kérheti a határidő elmulasztásának orvoslását, amennyiben igazolja, hogy a mulasztás különös, előre nem látható és el nem hárítható körülmények miatt következett be. Nincs lehetőség orvoslásra abban az esetben, ha az eljárási cselekmény elvégzésére előírt határidő meghosszabbítható lett volna.

A határidő elmulasztásának orvoslására irányuló kérelmet a mulasztásról szóló értesítést követő egy héten belül kell előterjeszteni az annak alapjául szolgáló körülmények és a kérelem érdemi bizonyítékainak megjelölésével. A kérelmet annál a bíróságnál kell előterjeszteni, amelynek eljárása során az érintett eljárási cselekményt teljesíteni kellett volna. A határidő elmulasztásának orvoslására irányuló kérelemmel együtt elő kell terjeszteni azokat az iratokat is, amelyekre nézve az orvoslást kérik, és ha a határidő költségek megfizetésére vonatkozik, annak teljesítésére a bíróság új határidőt tűz ki.

A bíróságnak a kérelmet nyilvános ülésen kell megvizsgálnia. Ha a bíróság a kérelemnek helyt ad, az elveszett jogok helyreállnak.

Utolsó frissítés: 02/03/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.